

V Komorních listech byl publikován příspěvek JUDr. Stanislava Pazderky, týkající se stanovení nákladů exekuce v případech úspěšné dražby(Stanovení nákladů exekuce před rozvrhovým jednáním, Komorní listy, III/2012).

Autor příspěvku přináší argumenty, kterými podpírá svůj právní názor, dle kterého se o nákladech exekuce v případech úspěšné dražby nemovitosti nemá rozhodovat samostatným příkazem k úhradě nákladů exekuce ještě před nařízením rozvrhového jednání, ale přímo až v usnesení o rozvrhu. Tvrdí, že úprava rozhodování o nákladech exekuce při prodeji nemovitostí je svou povahou zvláštní a odchylnou od stanovení nákladů exekuce dle ustanovení § 88 exekučního řádu. Protože převažující praxe exekutorských úřadů takový postup nepotvrzuje, a je třeba podotknout, že v zásadě ani nepřináší žádných komplikací, pokusím se na názor dr. Pazderky reagovat.

JUDr. Pazderka předně vychází z toho, že příkaz k úhradě nákladů exekuce není monopolní formou pro stanovení nákladů exekuce, neboť exekutor dnes běžně rozhoduje o nákladech řízení při zastavení exekuce usnesením, s tím, že má-li se stát rozhodnutí o nákladech exekuce samostatným exekučním titulem, pak je dokonce takováto forma stanovena jako výlučná. Další důvod pro svá tvrzení spatřuje autor v klíčové úvaze, které pohledávky a v jaké výši budou v rámci rozvrhu uspokojeny, když hodnota jejich uspokojení včetně hodnoty uspokojení pohledávky oprávněného tvoří základ pro výpočet odměny, což v případě vydání příkazu k úhradě nákladů exekuce před vydáním rozvrhového usnesení připomíná dle jeho názoru účtování bez hostinského, když nikde totiž není psáno, že některý z přihlášených věřitelů nepopře úspěšně přihlášenou pohledávku, která tvořila základ pro výpočet odměny soudního exekutora.

Exekuční řád v § 55b stanovuje způsoby rozhodování exekutora. Dle § 55b odst. 1 exekučního řádu postupuje při rozhodování exekutor **obdobně** podle občanského soudního řádu. Exekutor při rozhodování činí úkony, které v řízení o výkon rozhodnutí přísluší příslušnému soudu prvního stupně. Dle § 55b odst. 2 EŘ nestanoví-li EŘ jinak, exekutor rozhoduje usnesením, které doručí účastníkům řízení a dalším osobám, o jejichž návrzích a právech a povinnostech rozhoduje. Dle § 55b odst. 3 exekutor rozhoduje bez jednání, nestanoví-li o.s.ř. jinak. Autor příspěvku sice správně podotýká, že v případě zastavení exekuce soudní exekutor rozhoduje o nákladech mezi účastníky usnesením, ale tento způsob rozhodnutí je s ohledem na ukončení exekučního řízení do určité míry specifický a nelze jej srovnávat s rozhodnutím o nákladech exekuce v rámci rozvrhového jednání a to z několika důvodů. Nejdříve se pokusím odpovědět na otázku, proč při zastavení exekuce soudní exekutor rozhoduje obdobně podle občanského soudního řádu a ustanovení § 88 exekučního řádu se nepoužije. Předně při rozhodování o povinnosti úhrady nákladů exekuce mezi účastníky a soudním exekutorem není totiž v případě rozhodování o zastavení exekuce jasné, který z účastníků tuto povinnost ponese. Při zastavení exekuce může dojít k situaci, že povinnost úhrady nákladů exekutora může být stanovena i oprávněnému (§ 89 exekučního řádu), což by v případě rozhodnutí formou příkazu k úhradě nákladů exekuce bylo v rozporu s ustanovením § 87 odst. 3 exekučního řádu. Pokud by zákonodárce tuto

možnost v ustanovení § 87 odst. 3 exekučního řádu nevyloučil, lze dle mého názoru dovozovat, že by řízení bylo možné zastavit usnesením a o nákladech řízení by bylo rozhodováno samostatným rozhodnutím – příkazem k úhradě nákladů exekuce, který by pak již mohl mít povahu exekučního titulu. Při nemožnosti tohoto postupu pak nelze při zastavení exekuce postupovat jinak, než podle obecné úpravy § 271 o.s.ř. dle které, dojde-li k zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí, rozhodne soud o náhradě nákladů, které účastníkům prováděním výkonu rozhodnutí vznikly, podle toho, z jakého důvodu k zastavení výkonu rozhodnutí došlo. Může také zrušit dosud vydaná rozhodnutí o nákladech výkonu rozhodnutí, popřípadě uložit oprávněnému, aby vrátil, co mu povinný na nákladech výkonu rozhodnutí již zaplatil. K tomuto ustanovení občanského soudního řádu je ustanovení § 89 exekučního řádu v poměru *lex specialis*. Z výše uvedeného je dle mého soudu patrné, že při zastavení exekuce může soudní exekutor zrušit a zrevidovat i již vydaná rozhodnutí o nákladech výkonu rozhodnutí.

Pro posuzování nákladů exekuce, které soudnímu exekutorovi vznikly v souvislosti s dražbou pak lze jednoznačně dovozovat, že ustanovení § 88 je charakteru *lex specialis* a povinnost úhrady nákladů exekuce, které soudnímu exekutorovi vznikly v souvislosti s dražbou, budou hrazeny v rozvrhu vždy z nejvyššího podání a tudíž půjdou k tíži povinného, který by jinak po zaplacení všech pohledávek obdržel případnou zbylou část nejvyššího podání (*hyperochu*). O nákladech exekuce pak soudní exekutor rozhodne příkazem k úhradě nákladů exekuce a to bez nařízení jednání, přičemž si zodpoví otázku, které pohledávky byly do řízení přihlášeny a v jaké části budou tyto v rámci rozvrhu pravděpodobně uspokojeny. Dle takto zjištěných údajů určuje následně základ pro výpočet své odměny v souladu s ustanovením § 5 odst. 3 exekutorského tarifu. Argumentace dělení účtu bez hostinského a nemožnosti změny tohoto rozhodnutí v daném případě neobstojí, neboť při úspěšném popření určité části pohledávek, dojde jistě i k popření pohledávky soudního exekutora a bude pak na něm, aby v rozvrhovém usnesení svou odměnu uvedl do souladu s faktickým stavem. A navíc v konečném důsledku je věřiteli, který úspěšně popře pohledávku co do důvodu a výše pravděpodobně jedno, zda popřel pohledávku přiznanou pravomocným příkazem k úhradě nákladů exekuce či jiným pravomocným rozhodnutím.

Pravomocný příkaz k úhradě nákladů exekuce, a tady lze s dr. Pazderkou jen souhlasit, skutečně není definitivním rozhodnutím v otázce nákladů exekuce prodejem nemovitosti a může být dále revokován v rámci odvolacího řízení proti usnesení o rozvrhu případně v rámci samotného rozvrhového řízení.,

Závěrem tedy považuji za nutné shrnout, že ustanovení § 87 a § 88 exekučního řádu jsou svojí povahou *lex specialis* a s výjimkou rozhodování o zastavení exekuce nelze v řízení postupovat jinak, než stanoví tato kogentní ustanovení zákona. Argument zvláštní úpravy vyvolané povahou rozvrhu nemá v zákoně opory.

Reakce na příspěvek dr. Pazderky nemá být chápána jako zahájení polemiky o poměrně v praxi nekomplikované výkladové otázce, když před námi stojí v souvislosti s významnou novelou exekučního řádu otázky mnohem závažnější.

Publikováno v Komorních listech č. IV/012 pod názvem „Kam kráčí výklad exekučního práva“

Autor : Mgr. Jiří Jirásek, exekutorský kandidát EÚ Praha 9, JUDr. Milana Suchánka